

Ilyaas — Limu fukki benni

Bépp xur bu nekk suufe dina yéeg.

Jeff Pippenger

2023-10-17

Nu ngi ciy wax ci Ilyaas ni muy màndarga bu yonent. Ilyaas yégle woon Axaab ne du taw, ludul ci baatam, diirub ñetti at.

Te Eliya mi Tishbe, te bokkoon waa dëkk Gilead, ne Ahab: «Ni Aji Sax ji, Yàlla Israyil, mi ma taxaw ci kanamam, di dundee, dew du am mbaa taw du am ci at yii, ludul ci sama kàddu.» 1 Buur yi 17:1.

Kirist moo nu xamal ci téereb Luug ne, ñetti at yi nekkoon nañu ci dëgg-dëgg ñatti at ak genn-wàll.

Te mu wax ne: “Ci dëgg maa ngi leen koy wax, kenn ci yonent yi nanguwu ko ci réewam. Waaye ci dëgg maa ngi leen koy wax, am na woon jigéen yu bare yu ñàkk jëkkër ci Israyil ca fan yi Elias nekkee, ba asamaan tējoo ñetti at ak juróom-benn weer, ba xiif bu réy dal bépp suuf si; waaye Elias yónneeful woon benn ci ñoom, ludul ci Sarepta, dëkk bu Sidon, ca jigéen ja ñàkk jëkkër.” Luke 4:24–26.

Ñetti at ak gennaar ak fanweeri am naaj ci jamono Axaab ak Jésabel, te loolu mooy wone ni ñetti at ak gennaar yi ci waxi yóbbalu Yàlla, dale ko ci 538 ba ci 1798, ba baaptiis bi nga xam ne Jésabel moo koy melal ci jàkkabiy Tiatir, nguur na ci jamonoy Lëndëm gi.

Waaye nag am naa naa lu bare lu ma jiiñ ci yaw, ndaxte nga bàyyi jigéen jooju Jesabel, miy woote boppam yonent bu jigéen, mu jàngal te nax samay jaam, ngir ñu def njaaloo te lekk yuñ saraxal xérëm yi. Te mayoon naa ko waxtu ngir mu tuub seetam njaaloo; waaye tuubuwoonul. Xool-leen, dinaa ko sànni ci lal, te ñi muy yéqale ci njaaloo ak moom, dinaa leen sànni ci tiis bu réy, su ñu tuubee wul seeni jéf. Te dinaa rey ay doomam ak dee; te mboolooy gëm yépp dinañu xam ne man maa di ki seet xol ak pexe yi; te ku nekk ci yéen dinaa ko fay, xalaat ak ay jéfam. Pexe 2:20–23.

“Bérab ngir tuub” bu Jezebel mooy ñetti at ak genn-wàll ci jamono yi Ilyaas, te it ñetti at yu wax-ci-kanam ak genn-wàll diggante 538 ak 1798 ci Jamono yu Lëndëm yi fitna ak bundxataal gu papa yi. Mbugalu Jezebel ak buur yu Tugal yi ñi ak moom def njaaloo, mooy ñu sànni leen ci lalub metit te doomam yi dee. Amoon na it ay bakkan yu takku ci Yàlla ci biir Jamono yu Lëndëm yi, ñoom it deesoon na leen sànni ci lalub metit, waaye dinañu dund. Bi ñu leen sànni ci lalub metit, njariñu mujjug dund walla dee ngir ñi takku ci Yàlla ak ñi takkuwul, aju woon na ci seen “jéf.” Lalub metit bu ñi takku ci Yàlla jur na muñ ak dund. Seen lalub metit dina jeex jëm ci mujjug ñetti at ak genn-wàll, tuuti laata Ilyaas bàyyi Sarepta ngir santa Axaab mu wooye Israyil gépp ci tundu Karmel.

“Fitna bi jàmmu Yàlla bi nekkoon ci kanam jàngoro ju mat 1260 at yi yépp. Yàlla, ci yërmandeem ngir ay nitam, wàññi na waxtu seeni nattu yu metti yu mel ni safara. Bi Mu doon

wax lu jiitu ci ‘nakaru réy bi’ di dikk ci kaw jàmmu Yàlla bi, Musalkat bi ne: ‘Bu fekke ne fan yooyu ñu leen wàññiwuloon, kenn du mucce; waaye ndax ñi ñu tànn, fan yooyu dees na leen wàññi.’ Matthew 24:22. Jaarale ko ci dooley Yeesal gi, fitna ba taxaw na lu jiitu 1798.” The Great Controversy, 266, 267.

Àtte bu metti tiis bi ñuy wax ne “lalub fitna” ngir papasi bi dina “rey ay doomam ak dee,” waaye àtte bu “lalub fitna” boobu yóore woon na ab digeb dund ngir ñi seen jëf doon wone seen takku ci ngëm, ni ko deeg doomu jigéen jiir bu Sarepta bi di misaal.

Gannaaw loolu, doomu jigéen ja, boroom kër ga, dafa wopp; te woppam metti lool ba mu desul woon benn ngelaw ci moom. Noonu mu ne Eliya: Lan moo ma jëmeel ak yaw, yow nit ku Yàlla? Ndax ñew nga ci man ngir fàttali ma sama bàkkaar, ba rey sama doom? Mu ne ko: Jox ma sa doom. Noonu mu jële ko ci dënnam, yékkati ko ca néeg ba kaw ga, fa mu dëkk, teg ko ci lalam. Mu woote Boroom bi, ne: Éy Boroom bi sama Yàlla, ndax yow itam indi nga musiba ci kaw jigéen ji sëy ndey ji ma daldi ganesi, ba rey doomu jigéen ji? Mu daldi tēdd ci kaw xale bi ñetti yoon, woote Boroom bi, ne: Éy Boroom bi sama Yàlla, maa ngi lay ñaan, na bakkanu xale bii dellusi ci moom. Noonu Boroom bi dégg baatu Eliya; bakkanu xale bi dellusi ci moom, mu dundaat. Eliya jële xale bi, wacce ko ca néeg ba ca kaw ba, indi ko ca kër ga, jébbal ko yaayam; Eliya ne: Gis, sa doom dund na. Jigéen ja ne Eliya: Léegi ci lii laa xam ne yow nit ku Yàlla nga, te kàddug Boroom bi ci sa gëmmin mooy dëgg. 1 Buur ya 17:17–24.

Jigéen ja cañ ga xam ne Eliya dafa doon “nit ku Yàlla,” ndaxte “kàddug Boroom bi” gi delloo ko doomam ci dund, mooy kàddu gu “dëgg.” Jëfandikoo bu ñetti jëf yu Eliya wone, bi mu sànnec boppam ci kaw doomu jigéen ja cañ, jigéen ja dafa ko déggooon ne mooy “kàddu” gi nekk ci gëmminu Eliya, muy “dëgg.” Baatu Ebrë ‘emeth’ lañu tekki ci xët wi nekk “dëgg,” te moo di tegtal katanu bind gi Alpha ak Omega. Moo di baatu Ebrë bu ñu sos ak araf bu njëkk, bu fukki ñettelu ak bu mujj ci alfabe Ebrë, te moo di tegtal Kàttan gi man a delloo ñi dee ba dundaat.

Ñi gëmmin ñi, ni ñi dul gëmmee ci “barab” bu waxtu jéemante bi te ñu tegu ci ñetti at ak genn-wàll, jot nañu ci àtteb “lal bu metti.” Dee moo doon njariñu doom yi bokk ci mbooloo mi topp jigéen ju njaaloo ji, mi def njaloo te jàngale njàngum paganisme. Waaye dund moo ñu may ci beneen mbooloo mi topp ndigal yi Eliya, te gëm Kàddug “dëgg.”

Jigéen ji dëkkandoowoon ci dogalu Eliya ngir jëlal ko ndox mu ndoxandiku, te jox ko mburu; te ngëm ak dégg-deggam ci kàddug yonent bi dafay tegtal ñi gëm ci Jamono yu Lëndëm yi ci Tiyaatir. (Am na solo ñu seet ne bi Eliya santée jigéen ji ne mu njëkk a leel ko, te gannaaw loolu mu leel doomam ak boppam, li loolu tegtal mooy ne Eliya mooy ku njëkk a jot lekk bi ngir lekk ko. Moom mooy ku njëkk a jot yégle bi, te gannaaw loolu kerk bi.) Ñu xamal na nu ne jëfandikoo yi ñi gëm yi dafa gëna réy ca mujje ga, ba ñu ko méngale ak njàlbéen ga.

Bindal ci malaaka màggalu mbooloom gëmkat yi ci Tiyaatir: Lii mooy waxi Doomu Yàlla bi, mi am ay bët yu mel ni safara buy tàkk, te ay tànkam mel ni xàñar wu rafet: Xam naa sa jëf yi, ak sa mbëggeel, ak sa liggéey, ak sa ngëm, ak sa muñ, ak sa jëf yi; te yi mujj gën a bare yi jëkk. Peeñu 2:18, 19.

Ŋi gēmñu yi feeñal nañu jëf yu baax ci biir “jamono” ji ñu maye woon paapasi bi ngir mu tuub, waaye seen jëf yu mujj ya “gën nañu yi jëkk ya.” Bi “jamono” ji di jeex, Kirist yonnee biddéewub suba bu Yeesal gi, moom mi tàmbalee liggéeyu bañati dékku paapasi bi, bi jàngale woon kàngam gi “def njaaloo, te lekk yëf yi ñu saraxal xërëm yi.”

Ku nott, te sàmm samay sàmm sama jëf yi ba ca mujj, kooku dinaa ko may kàttan ci xeeti réew yi: te dina leen yor ak yet wu weñ; dees na leen damm ay ndab yu tabaxkat ndab yu ban, ba ñu nekk xaaj-xaaj; ni ma ko jotee ci sama Baay. Te dinaa ko may biddéewub suba si. Ku am nopp, na dégg li Xel mi wax jàngale yi. PEEÑU YOHANA 2:26–29.

Kirist amoon na “ay mbir yu néew yu mu leen di jiiñ” ci kaw ñi gémé woon dégg bi ca njàlbéenu “jàmmu waxtu” wi ñu joxoon nguurug paapas bi ngir mu tuub, ndaxte dañoo bàyyi Yeesabel, “mi woote boppam yonent bu jigéen, muy jàngale tey nax samay jaam ngir ñu def njaaloo te lekk mbind mi ñu saraxal xonq yi.” Waaye ca mujjug “jàmmu waxtu” woowu, ñi gémé woon dégg bi duñu mayati nguurug paapas bi mu sax ci ay naxam.

“Ci ñaar-fukk ak ñeentelu at mi, dafa feeñ ci Àngalteer “biddéewu suba bu Yeesal gi.” John Wycliffe moo doon yëglekat yeesal gi, du ngir Àngalteer rekk, waaye ngir Kirisiteendu gépp. Kooku dafa waxoon jàkkaarloo gu réy ga ci Rom, te ndigël nañu ko mu wax ko, te du noppi muk. Jàkkaarloo googu moo ubbi xare bi war a mujje ci goreel nit ñi, ak kèrgóo yi, ak xeeti réew yi.” The Great Controversy, 80.

Lekku ndaw yi Yàlla di lekk, mooy njàngale yi walla xibaar bi ñuy jël. Njaaloo mooy bi jàngu bi di jëfandikoo kàttanu réew ngir amalñu saxal njàngaleem yu bokk ci màndarga-yàllaam. Ci “boosu” bi ñu mayoon Jezabel ngir mu tuub, jàngu bi daw dem ca màndiñ ma ngir am fa aar.

Te jigéen ja daw ca màndiñ ma, fa Yàlla waajal ko benn berab, ngir ñu yar ko fa di junni ak ñaar téeméeri fan ak juróom-benn-fukk fan.... Te joxees na jigéen ja ñaari xëb yu mbaam-màgg, ngir mu naaw dugg ca màndiñ ma, dem ca sa bérab, fa ñuy yar ko ab waxtu, ak ay waxtu, ak genn-wàll waxtu, soree ak kanamu jaan ja. Te jaan ja sànni ndox ci gémminam ni dex gu rey topp jigéen ja, ngir mu yóbbu ko ndox mi. Waaye suuf si dimbali jigéen ja, te suuf si ubbi gémminam, metti ndox mi nacc, mi njiit lu bon la sànni woon ci gémminam. Peeñu Yoxaan 12:6, 14–16.

Ci jamono fitna bu Jezabel ak Ahab amee, Abdias dafa doon mel ni aar gi màndi woon ci màndiñ ma ci jamono nguurug baap.

Te Axaab woo Obadiya, mi doonoon kërëmam. (Te Obadiya dafa ragaloon Boroom bi lool; ndaxte ba Yesabel jàllee yàq yonent yi Boroom bi, Obadiya jël na téeméeri yonent, nëbb leen ñaar-fukki ñaar-fukk ci benn pax, te dundal leen ak mburu ak ndox.) 1 Buur yi 18:3, 4.

Liggéeyu Obadiya bi mu nëbb yi ci xuur ya, juróom-ñaar-fukk ci benn xuur, mooy màndargaal bérab bi nekk ci màndiñ, bi Yàlla waajaloon ngir yar waa ngi gëm te takku, ñi bañoon lekk jàngale yi njuumte bi, te itam bañoon nangu jukkoo ju sellul bi, bi ñu wonee ci njaaloom ak buur yaa Euroop. Diir bi ñu santaane Eliya mu dem ca jigéenu Sarepta ngir lekk ak ngir aar ci kanam Jezabel ak Ahab, mooy diir bi kerk bi daw ca màndiñ; te bérab bi Yàlla waajaloon ngir ñoom,

liggéeyu Obadiya moo ko doon màndargaal.

Bérabu Éliya ci Sarepta, bi ñuy wax “Zarephath” ci làkk ebrë, tekki na sellal. Bi waxtu wi ñu mayezebel ngir mu tuub jeexee, Éliya dem na ca Obadiah te woo Ahab ngir mu woote mboolem Israayil ci Karmel.

Bi Obadia doon yoon, gis, Eliya dajé ko: mu xam ko, daanu ci suuf ne ko: Ndax yaa di sama sang Eliya? Mu tontu ko ne: Waaw, man la; demal wax sa sang bi ne: Gis, Eliya a ngi fii. 1 Buur ya 18:17, 18.

Jamono Ilyaas ak jigéen jañj ju Sarepta dafa mel ni ay xeyu fan yu lëndëm yi. Ci nettali bi ci Ilyaas ak jigéen jañj ji, moom dafa doon dajale ñaari bant, ndaxte mu ngi doon waajal ngir dee. Jigéen jañj ci waxu yonent yi, mbooloom gëmkat la; te moom dafa teewaloon mbooloom gëmkat mi nekk ci màndiq mi, mi doon jëm ci dee.

Teeralal mbind mi ci mbooloom gëmkat yi nekk Sàrdis bindal ne; Nii la wax ki yor juróom-ñaari Xelum Yàlla yi ak juróom-ñaari biddéew yi; Xam naa sa jëf yi, ne am nga turu kuy dund, waaye yaa ngi dee. Taxawal, te dëgëral li des tey jëm ci dee; ndaxte gisuma sa jëf yi ne mat nañu ci kanam Yàlla. Peeñu 3:1, 2.

Moom dafa “ñaari bant” la, te muy waajal ngir dee, ba Ilaaja dogg ci biiram.

Te kàddu Boroom bi dikkal ko ne ko: “Jógël, demal Sarefat, bi boka ca Sidon, te dëkk fa; xoolal, santa naa fa jigéenub jëremkat mu yor sa dund.” Noonu mu jóg, dem Sarefat. Bi mu agsee ca bunt dëkk ba, fekk fa jigéenub jëremkat ga di dajale yëf; mu woo ko ne ko: “Maa ngi lay ñaan, indil ma tuuti ndox ci benn ndab, ngir ma naan.” Bi mu ngiy dem ngir indi ko, mu dellu woo ko ne ko: “Maa ngi lay ñaan, indil ma itam tuuti mburu ci sa loxo.” Mu tontu ne: “Naka Boroom bi sa Yàlla dundee, amuma mburu mu mat; lu ma am mooy tuuti sunguf ci benn poot, ak tuuti diwlin ci benn pot; te xoolal, maa ngi dajale ñaari yëf, ngir ma dugg toggat ko man ak sama doom, ba nu lekk ko, ba noppi dee.” 1 Buur ya 17:8–12.

Jabaru Sarepta dafa doon “ñaari bant.” Jabaru ji tax nañu mu mel ni ñi takku ci jamonoy Jezabel. Doomam mooy taxawaayu ñi nekkoon ci biir jaar-jaari Thyatira te ñu dee ak digeb ne dees na leen dekkal ci njëkk ndekkite gi.

Te gis naa ay gangune, te ñu toog ci kawam, te jox nañu leen sañ-sañu àtte: te gis naa it ruu yi ñu dagg bopp ngir seedeel Yeesu ak ngir Kàddug Yàlla, ak ñi màggaluwoonul rab wa, mbaa nataalam, te jotulwoon markam ci seen jë, mbaa ci seen loxo; te dund nañu, nguuru ak Almasi biir junniy at. Waaye desitu ñi dee, dundatuñu ba keraak ba junniy at ya mat. Loolu mooy ndekkite gu njëkk ga. Ku barkeel te sell mooy ki am cér ci ndekkite gu njëkk ga: ci ñoom dee gu ñaareel gi amul kàttan; waaye dañuy doon saraxalekati Yàlla ak Almasi, te dañuy nguuru ak moom biir junniy at. Pexe 20:4–6.

Jabaram bi itam njaboot ñi néew ca Sardis, ñi yelloo woon te ñu jox leen yére yu weex.

Amoon nga am tur yu nékk ci Sarde, te ñoom daganul seen yére; dinañu dox ak man ci weex, ndaxte yelloo nañu ko. Ku daan, kooku dees na ko sol yére yu weex; te duma far turam ci téereb dund gi, waaye dinaa seedeel turam kanam Baay bi, ak kanam malaakami. Peeñu 3:4, 5.

Ŋi nekk ca ñeenteel kër-yu gëm yi ci Tiyaŋir, ñi dee ak ngëmu gu wóor te ñu ko tektal ci doom ju góor ju jigéen ji jëkkërëm faatuwoon, ñoom dañu leen jox yére yu weex ci juróomeel sëru gi.

Te bi mu ubbee lëndëm juróomeelu bi, maa gis ci suufu saraxal bi bàkkan yu ñu rey ndax Kàddug Yàlla ak ndax seede si ñu yoroon. Ŋu daldi wax ak baat bu kawe, ne: “Boroom bi, yaa sell te dëgg, ba kaña nga dul àtte te fey sunu deret ci kaw ñi dëkk ci suuf si?” Te ñu jox kenn ku nekk mbubb mu weex; te ñu wax leen ne nañu noppaluwaat ab diir bu gàtt, ba keraak seen moroomi jaam ak seen bokk-der yi ñuy rey, ni ñoom itam ñu ko reyoon, matal. Peeñu 6:9–11.

Seede yi dee jamono yu lëndëm yi, joxees na leen yére yu weex, te waxees na leen ñu noppalu ci seen bàmmeel, ba keroog beneen mbootaay bu seede yu dee yi ngir Bàppaak bi diir, dees na leen rey, ni ñu leen reyoon. Ŋu leen reye woon ak Bàppaak bi ci biir ñetti at ak genn-wàll, te digoon na leen ne, ci mujj, dees na àtte Bàppaak bi; waaye duñu ko àtte ba keroog beneen mbootaay bu seede yu dee yi ngir Bàppaak bi dees na leen rey, ci xëccoo yoonu Dibéer buy ñëw ci lu gaaw. Jigéen White boole na ñaanug seede yi ngir àtte ci Bàppaak bi ak ñaari xaaj ci téereb Peeñu gi.

«Bi juróome juróom bees baat, Yowaana mi ñuy wax ne mooy ki jàng te biral, gis na ci ay peeñu ne ci suufu sarxaal ba amoon na mbooloo ña ñu rey ndax Kàddug Yàlla ak seede Jesu Kirist. Gannaaw loolu, ñëw nañu yeneen xew-xew yi ñu nettali ci Revelation benn-fukk ak juróom-ñett, bi ñi takku ci ngëm te dëgg lañu, ñu leen woowe ngir ñu génng Babilon. [Revelation 18:1–5, quoted.]» Manuscript Releases, volume 20, 14.

Apokalips bii fanweeri ak juróom benn ba juróom ñatt dafa tegtal ñaari baat yi ci fanweeri ak benn ak fanweeri ak ñent. Ñaareelu baat bi mooy woote bi ngir génne Babilon, te mooy màndarga tàmbali fitnawu yoonu Dibeer, ba ker gi yëngu gu réy gi ci ñetteelu malaaka ma, di woo sàmm yi Yàlla yeneen yi mu aju ci Babilon ngir ñu génne fa. Moom itam, dafay těj pasaj bi jóge ci juróomeelu màndarga ba ca ubbiñe juróomeelu màndarga ba.

«[Peeñu 6:9–11 ni ñu ko waxe]. Fii lañu won Yowaana ay xew-xew yu nekkoonul ci dëgg-dëgg, waaye yu waroon am ci ab jamono ci kanam.»

«Peeñu 8:1–4, ni ñu ko waxee. » Manuscript Releases, volume 20, 197.

Ci tereb Yàlla teggin ñetteel fukk ak juróom-ñaareelu xaaj ba, aaya 1 ba 4, ñaareelu juróom-ñaareelu màndarga bi ubbees na.

Ba mu ubbe biiram juróom-ñaareel bi, nekk na neexal ci asamaan lu tollook genn waxtu bu ndaw. Te gis naa juróom-ñaari malaaka yi taxaw fa kanam Yàlla; te joxees na leen juróom-ñaari trompet. Te beneen malaaka ñëw, taxaw ca sarxalukaay ba, yor ab sàndukaay wurus bu ñuy taal cuuraay; te joxees na ko cuuraay bu bare ngir mu jébbal ko ak ñaan yu way-gëddu yépp ci kaw sarxalukaay bu wurus ba nekk fa kanam gàngune gi. Te saxaar cuuraay ba, bi ànd ak ñaani way-gëddu yi, yéeg na jëm ci kanam Yàlla, jóge ci loxob malaaka ba. Peeñu Yowaana 8:1–4.

Ñaanu seede yi ci jamono yu lëndëm yi, ñi ci juróomeelu màndarga gaareel buy ñaan Yàlla mu yóbbu àtte ci kaw jigéen ju bon ji di def njaaloo ak buur yi ci suuf si, yéeg nañu “teer ci kanam Yàlla,” bi juróombaarleelu màndarga gi ubbeeku. Xel mu Sell mi mengale ubbiñug

juróombaarleelu màndarga gi ak baatub ñaareel bu Peeñu yi 18 wax; ndaxte ci baatub ñaareel boobu la Yàlla fàttaliku bàkkaaram yi, te ci kaw loolu mu fey ko ñaari yoon ci àtte. Benn yoon ngir seede yi ci jamono yu lëndëm yi, ak benn yoon ngir tuuru deretu àtteb alxames bi.

Te ma dégg baat bu jógé asamaan, naan: Génneen ci moom, yéen samay nit, ngir bañ a bokk ci ay bàkkaaram, te ngir bañ a jot ci ay musibam. Ndaxte ay bàkkaaram yegg nañu ba asamaan, te Yàlla fàttaliku na ay tooñam. Feyleen ko ni mu leen feye woon, te yokkalleen ko ñaar yoon ci lu tollook ay jëfam: ci kaasu bi mu feesaloon, feesalleen ko ci ñaar yoon. Peeñu 18:4–6.

Ñi bari ci Sardis yuul taxawul seen yére, dañuy tegtal ñi génne ci jaar-jaaru Thyatira bi jeexoon ci 1798. Dañu leen di melal ak jigéen ji amul jëkkër ci Sarepta, ab jigéen ju amul jëkkër jiy dem ca céet gu séy ga ca 1844.

«Njèwug Kirist ni sunu Saraxalekat bu Kowe ba ca kër ga gën a gën, ngir sellal kërug màggal ga, ni ko Daniel 8:14 wone; ak njèwug Doomu nit ki ca Kanam Boroom Fan yu Yàgg ya, ni ko Daniel 7:13 ténk; ak njèwug Boroom bi ca këràm, ni ko Malasi waxe woon, ñoom ñépp ay melokaanu benn xew-xew lañu; te loolu itam mooy ni ko tegtalee ca njèwug góor-jëkkër gi ci céet ga, ni ko Kirist waxe ci léebug fukki janq ya, ci Macë 25.» The Great Controversy, 426.

Jabaar ji doon, moo nekkoon di waajal lekkam gu mujj bi bala muy dee, ba Elija sant ko mu toptoo ko. Moom day misaal ñi ñu barewul te takku ci Thyatir, ñiy jàll ba nekk ñu takku ci Sardis itam, ñiy dajale “ñaari bant” ngir “safara”.

“Ñaari bant yi” dañuy tegtal ñaari kër yu Israyil gu mag ga, yu ñu dor ba suufe ci jaamu xët yu dul Yàlla, te gannaaw loolu ci baatub paap, waaye dafa wara nekk ñu dajale leen boole leen nekk “benn bant,” ci jaar-jaaru 1798 ba 1844.

Kàddu Boroom bi dikkati ci man, ne: “Yaw it doomu nit ki, jëlal benn bant, bind ci ne: ‘Ngir Yuda ak ñi bokk ak moom, di askani Israel.’ Gannaaw loolu jël beneen bant, bind ci ne: ‘Ngir Yuusufa, bantub Efrayim, ak ngir gépp kër Israel, ñi bokk ak moom.’ Boole leen ci sa loxo, kenn ci keneen, ba ñuy doon benn bant ci sa loxo. Bu doomi sa xeet waxee ak yaw, ne la: ‘Ndax doo nu xamal li yii di tekki?’ waxal leen ne: ‘Nii la Boroom bi Yàlla di wax: Seetal, dinaa jël banti Yuusufa, bi nekk ci loxob Efrayim, ak giiru Israel, ñi bokk ak moom, te dinaa leen boole ak moom, maanaam ak banti Yuda, te dinaa leen def benn bant; te ñu dinañu doon benn ci sama loxo. Bant yi nga bindoon dinañu nekk ci sa loxo ci seen kanam.’” “Waxal leen ne: ‘Nii la Boroom bi Yàlla di wax: Seetal, dinaa jël doomi Israel ci biir xeeti ñi dul Yawut, fa ñu demoon; dinaa leen dajale fu nekk, te indi leen ci seen réew. Dinaa leen def benn xeet ci réew ma, ci tundu Israel yi; te benn buur rekk moo leen di buur, ñoom ñépp. Duñu doonati ñaari xeet, te duñu séddatooti mukki ci ñaari nguuru. Duñu sobatooti seen boppati ak seen xërëm yi, walla ak seen yëf yu ñaaw yi, walla ak benn ci seen moytu Yàlla yi; waaye dinaa leen musal ci seen bépp dëkkuwaay, fa ñu bàkkaar; te dinaa leen sellal. Noonu ñu dinañu doon sama xeet, man it ma doon seen Yàlla. Daawuda, sama jaam, moo leen di buur, te ñoom ñépp dinañu am benn sàmm; dinañu dox itam ci sama àtte yi, te sàmm sama sàrt yi, te di ko jëfe. Dinañu dëkk ci réew mi ma mayoon Yàqooba, sama jaam, fa seen baay ya dëkkoon; dinañu fa dëkk, ñoom ak seen doom yi, ak seen sët yi ba fàww; te Daawuda, sama jaam, moo leen di kilifa ba fàww. Te itam dinaa fas ak ñoom kóllëreg jàmm; mooy doon ak ñoom kóllëre gu dul

jeex. Dinaa leen sampu, yokk leen, te tabax sama kër gu sell ci seen biir ba fàww. Sama kër-dëkkuwaay dinaa nekk itam ak ñoom; waaw, man maa di seen Yàlla, te ñoom ñoo di sama xeet. Te xeeti ñi dul Yawut dinañu xam ne man Boroom bi maa di sellal Israel, bu sama kër gu sell nekke ci seen biir ba fàww.” Esekiyel 37:15–28.

Bi Iliyas bàyyi Sarepta ngir woo Acab ak Israyil mépp ci tundu Karmel, mbooloom gëm-gëm gu jigéen ji dëkkandoowul te daw ba ca màndiñ ma, dañuy dajale ñaari yéet ngir safara si setal jigéen ji jiitu céet ga dina am 22 Októobar 1844. Dajale ñaari yéet yi mooy dajale yëngu-yëngu Millerite bi, bi mat ci mujj waxtu juróom-benn fukk ak juróom ñent at yi ñu wone ci Esayi juróom-ñaareel. Réew ma bëj-gànnar dafa sonn yàlla-bu-Móosé bi tambalee 723 BC ba 1798, te réew ma bëj-saalum dafa sonn benn yàlla-bu-Móosé boobu tambalee 677 BC ba 1844. Ci 1844, sët gu xelal gu ñaari xeet yu dëgg yi, ñu dajale leen ñépp nekk benn yéet, walla benn xeet.

Bu amul dara, Esekiyel dayal na ñaari bant yi nekk ñaari xeet, te mujj nekk benn xeet.

Ndax njiitu Siriyaa mooy Damaas, te njiitu Damaas mooy Resin; te ci biir juróom-benn fukki at ak juróom, Efrayim dinañu ko damm ba duwaat xeet. Te njiitu Efrayim mooy Samariyaa, te njiitu Samariyaa mooy doom Remaliya. Su ngeen gëmul, fég du ngeen sax. Esayi 7:8, 9.

Bu nu gëmmee wax ci yonent gu juróom-benn fukk ak juróom-ñett at, duñu taxaw bu dëgër.

Dina wéyaatal waxtaan ci njàngale téere bii diis ci artik bu ci topp.